

Ontwaarding van Argentijnse zegels door perforatie

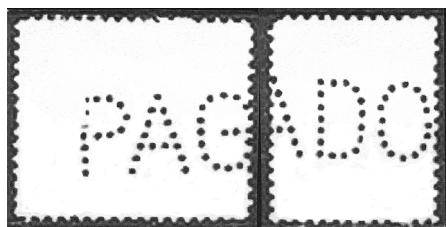
(Door Ton van Schijndel; uit: Perfinpost 114, september 2015)

De eerste perforatie die bedoeld was voor het ontwaarden van postzegels in Argentinië was de perforatie 'PAGADO', wat 'betaald' betekent. Deze perforatie is terug te vinden in twee varianten op de oudste postzegels van Argentinië, zoals het zegel hieronder uit 1867.

Afb. 1 Pagado-perforatie in postzegel van 5 centavos uit 1867

De tweede variant heeft grotere letters. Deze komt voor op zegels tot ongeveer 1890.

Afb. 2. Grotere Pagado-perforatie in zegels uitgegeven tussen 1868 en 1890

Na 1890 tot ongeveer 1925 worden perforaties gebruikt voor het onbruikbaar maken van hoeveelheden zegels die nodig waren om in één keer de portokosten te betalen van belangrijke postzendingen van grote bedrijven, zie de typen I tot V verderop.¹⁾

De officiële perforatie van de zegels staat gelijk aan vernietiging ervan.

In het begin van het gebruik (type I en II) werd enkel de perforatie toegepast; later werden zegels op sommige postkantoren ook nog eens onbruikbaar gemaakt met een poststempel, pen of (kleur)potlood.

Type I CyT (Correos y Telégrafos); de hoogte van de T is 10 mm, zonder poststempel.

Afb. 3 CyT in twee zegels van 5 peso uitgegeven tussen 1892 en 1895

Type II Ster met 5 punten, met een diameter van 12 mm, zonder poststempel.

Afb. 4 Ster in zegel van 2 peso uit 1892-1895

Type III Dubbele horizontale perforatielijn, 10 1/2 tanden ongeveer 2 cm, zonder of met poststempel.

Afb. 5 Dubbele horizontale perforatielijn in zegel van 2 peso

Type IV Cirkel met een diameter van 4 1/2 mm, zonder of soms met poststempel.

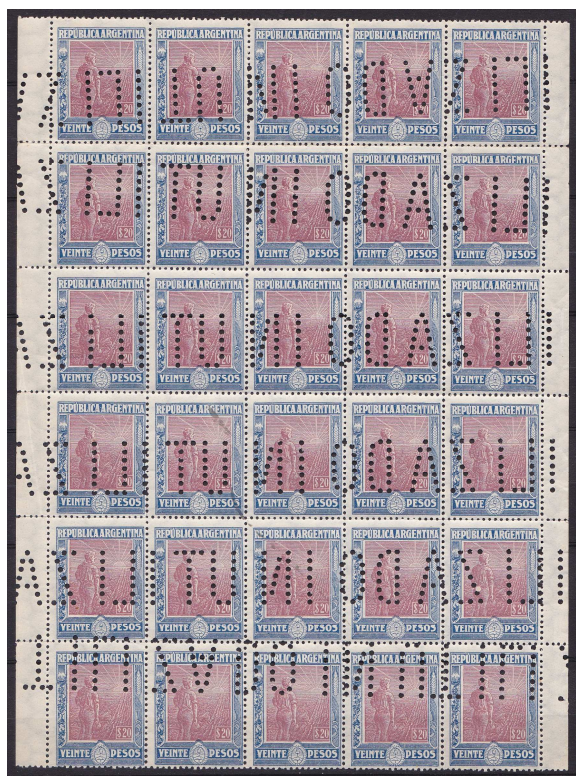
Afb. 6 Cirkel geperforeerd in zegel van 2 peso

Type V Het bekendste type: 'INUTILIZADO' (onbruikbaar gemaakt) ²⁾, horizontale, verticale, diagonale perforaties, enkel, omgekeerd of dubbel; normaliter 1 tot 4 letters per zegel; de hoogte van de letters is 14½ mm, zonder of met poststempel.

I N U T I L I Z A D O

Afb. 7 'INUTILIZADO' geperforeerd in 4 zegels uitgegeven tussen 1899 en 1903

Afb. 8 Blok van 30 zegels van 10 peso met de perforatie INUTILIZADO uit de periode 1912-1915

Men treft over het algemeen veel zegels met de perforatie 'INUTILIZADO' aan met hoge waarde en weinig met lage waarde. Dat heeft te maken met de wijze van afrekening van de porto voor grote postzendingen.

Bijvoorbeeld: voor de betaling van de porto van een belangrijke postzending, kon men het bedrag van 1,243.32 peso afrekenen door 62 zegels te gebruiken van 20 peso (of 124 van 10 peso), drie van 1 peso, eentje van 30 centavos, eentje van 2 centavos en geen andere lagere waarden.

Van sommige zegels met lage waarde zijn slechts één of enkele exemplaren bekend en daarom is het uiterst moeilijk om een goede verzameling van dit soort geperforeerde zegels op te zetten.

Afb. 9 Acht voorbeelden van lage waarden met de perforatie INUTILIZADO. De zegels werden uitgegeven in de periode 1899-1903.

Type Va Type V ('INUTILIZADO') maar dan met een haal van een pen of kleurpotlood als extra controle.

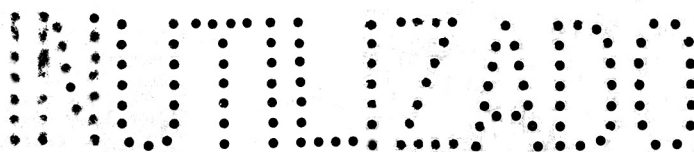
In de periode 1917 - 1924 komt men vaak exemplaren tegen geperforeerd met type V plus een poststempel met ook nog een pennenstreek.

Afb. 10 V.l.n.r.: alleen perforatie, perforatie en pennenstreek, perforatie, stempel en pennenstreek in zegel van 20 peso uit 1924-1930.

Ook werden perforatieapparaten gebruikt in de periode 1905-1931 om zegels onbruikbaar te maken van abonnementen op postbussen: zie de types VI en VII.

Type Vb 'INUTILIZADO' met afwijkende hoogte van de letters, toegepast op (provinciale) belastingzegels. De hoogte van de letters is niet 14,5 mm, maar 14,8 mm. De letters staan dicht bij elkaar en zijn ook breder; het dwarsstreepje in de A bestaat niet uit één, maar uit twee gaatjes.

Afb. 11 Grotere letters 'INUTILIZADO' in belastingzegels uit 1928

Afb. 12 Grotere letters 'INUTILIZADO' in (belasting)zegels van de Provincie Santa Fé uit 1926

Type Vc 'INUTILIZADO' met afwijkende hoogte van de letters, toegepast op overheidszegels, in dit geval een zegel van 50 centavos in het kader van de 'Ley de sellos', de postzegelwet. De hoogte van de letters is 10 mm.

Afb. 12 Kleinere letters 'INUTILIZADO' in een zegel van 50 centavos in het kader van de postzegelwet, afgestempeld in Buenos Aires 1925.

Type VI 'CHANCELADO', horizontale of diagonale perforatie, hoogte van de letters 9 1/2 mm, over het algemeen met poststempel (gebruikt voor houders van postbussen).

CHANCELADO

Afb. 13 De perforatie CHANCELADO in vier zegels uit de periode 1899-1915

De perforatie CHANCELADO werd in het zegel aangebracht nadat het in een document was geplakt, bijvoorbeeld in een overeenkomst voor het gebruik van een postbus. Zie de afbeelding hieronder.

Afb.14 Deel van een overeenkomst voor het gebruik van een postbus, geperforeerd met 'CHANCELADO' uit de periode 1910-1915.

Type VII Datumperforatie, 9 mm hoog, over het algemeen met poststempel (gebruikt voor houders van postbussen).

7 . 1 1 922

Afb. 15 Strip van vier zegels gedateerd 5 juli 1923

Reacties op het bovenstaande zijn uiteraard van harte welkom! U kunt daarvoor gebruik maken van het e-mailadres webmaster@perfinclub.nl.

Ton van Schijndel

Noten:

- 1) *Deze informatie komt voor een groot deel uit de catalogus 'Sellos de Argentina. Inutilizaciones con maquinas perforadoras', een publicatie over de 'officiële perfin's van Argentinië die van overheidswege werden uitgegeven.*
- 2) *Zie ook het artikel 'De vernietigingsperforaties van Zuid-Amerika' van Rob Slim uit Perfinpost nr 12, feb. 1990.*